

عملکرد و کیفیت تخم بلدرچین ژاپنی در پاسخ به روشهای مختلف تولک‌بری

شهاب رومیانی^{۱*}، علی اصغر ساکی^۲، سارا میرزایی^۲، ابراهیم احمدی^۳

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد تغذیه طیور دانشگاه بوعلی سینا همدان ۲- عضو هیئت علمی گروه علوم دامی دانشگاه بوعلی

سینا همدان ۳- عضو هیئت علمی گروه مکانیک ماشین آلات کشاورزی دانشگاه بوعلی سینا همدان

*نویسنده مسئول: شهاب رومیانی، همدان، بلوار آزادگان، گروه علوم دامی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه

بوعلی سینا، کد پستی ۶۵۱۷۸۲۳۱۳۱ Roomiani.sh@gmail.com

چکیده

آزمایش فوق به منظور مقایسه روش‌های مختلف تولک‌بری اجباری و تعیین بهترین روش موجود از نظر تأثیر بر عملکرد و کیفیت تخم بلدرچین ژاپنی انجام شد. در این مطالعه، ۱۶۰ قطعه بلدرچین ژاپنی تخم‌گذار در قالب طرح کاملاً تصادفی با ۴ تیمار (شامل شاهد، محدودیت خوراکی، پودر یونجه و پسماند بوجاری گندم) و ۴ تکرار، از سن ۲۶ تا ۳۸ هفتگی مورد بررسی قرار گرفتند. صفات اندازه‌گیری شده شامل میانگین وزن تخم بلدرچین، درصد تولید، درصد پوسته، درصد زرده، درصد سفیده و واحد هاو بود. نتایج نشان داد که تیمارهای محدودیت خوراکی و پودر یونجه، بالاترین وزن تخم بلدرچین را پس از دوره تولک‌بری داشتند ($P < 0/05$). همچنین بیشترین درصد تولید در سیکل دوم تخمگذاری بعد از تولک‌بری مربوط به تیمارهای تغذیه شده با پودر یونجه و محدودیت خوراکی در دوره تولک‌بری بود که تفاوت معنی‌داری را نسبت به تیمار شاهد نشان داد ($P < 0/05$). تیمار حاوی پودر یونجه کمترین درصد پوسته را نشان داد ($P < 0/05$). کمترین درصد زرده مربوط به تیمار شاهد بود که اختلاف معنی‌داری رانسبت به تیمار پودر یونجه و پسماند بوجاری نشان داد ($P < 0/05$). همچنین بین تیمارهای مختلف از نظر واحد هاو و درصد سفیده اختلاف معنی‌داری وجود نداشت ($P > 0/05$). نتایج کلی این آزمایش نشان داد که تیمارهای محدودیت و پودر یونجه بالاترین درصد تولید و وزن تخم را داشتند و از نظر کیفیت تخم، درصد زرده در تیمارهای تولک‌بری شده افزایش ولی درصد پوسته در تیمار حاوی پودر یونجه کمترین مقدار را نشان داد.

واژه‌های کلیدی: بلدرچین ژاپنی - تولک‌بری اجباری - عملکرد - کیفیت تخم مرغ

مقدمه

تولک‌بری یا تجدید پر در پرندگان وحشی یک فرآیند طبیعی است که برای حفظ ظرفیت پرواز پرنده و محافظت آنها از شرایط آب و هوایی رخ می‌دهد. توقف تولید تخم مرغ و آغاز تولک‌بری نشان می‌دهد که شرایط فیزیکی پرنده رو به ضعف است، و توانایی تولید تخم و همچنین نگهداری پر را ندارد (۲). در ابتدا روش تولک‌بری اجباری مرغ تخمگذار، با هدف استفاده از آنها برای یک چرخه تولید اضافی، در امارات در سال ۱۹۶۰ استفاده شد. امروزه، روش‌های مختلف تولک‌بری مورد مطالعه قرار گرفته است. در عمل روش‌های مدیریتی رایج استفاده می‌شوند و تکنیک‌های زیادی توسط مراکز تحقیقاتی مختلف توصیه شده که مقایسه آنها را با مشکل مواجه می‌کند (۱). بلدرچین دارای بلوغ زودرس و دوره تخمگذاری طولانی می‌باشد، با این حال، تقاضای زیادی برای نگهداری گله‌های بلدرچین برای دراز مدت وجود دارد (۴). در این شرایط استفاده از تولک‌بری اجباری می‌تواند یک گزینه مناسب باشد.

قدیمی‌ترین و مرسوم‌ترین روش، گرسنگی دادن به پرنده است. نکته اساسی که در برنامه تولک‌بری باید مورد توجه قرار گیرد، کاهش از وزن بدن به میزان کافی و در پی آن تحلیل دستگاه تولیدمثلی پرنده است. این مسأله سبب می‌شود پس از تولک‌بری، اولاً میزان تولید تخم به حداکثر برسد و از طرف دیگر کیفیت تخم بهبود یابد (۶). البته این کاهش وزن نباید بیشتر از ۲۵ درصد وزن بدن باشد زیرا بیش از این میزان باعث لطمه به وضعیت فیزیولوژیکی پرنده و در نتیجه افزایش تلفات و